

Plaatstrouwe kieviten.

Arend Veenstra

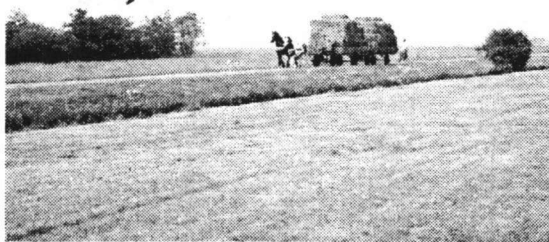
Al vele jaren probeer ik in de zomermaanden doortrekkende kieviten te ringen in de polder De Oude Riet gelegen tussen Boerakker en Noordwijk in het Zuidelijk Westerkwartier in Groningen. De periode waarin dat plaatsvindt neemt af. Dat komt doordat in grote delen van de polder door het Staatsbosbeheer botanisch beheer wordt gevoerd, waardoor zowel de voedselrijkdom afneemt, maar ook de maai-frequentie. Soms denk ik dat ook het aantal doortrekkende kieviten afneemt, al is dat moeilijk hard te maken, omdat je niet weet hoeveel invloed het gevoerde beheer daarop heeft.

Enkele dagen geleden, zag ik dat er weer druk gemaaid werd door het Staatsbosbeheer. Elk jaar zie ik met genoeg hoe snel en netjes er gewerkt wordt. Ook de slootranden worden meegenomen en alles ligt er weer keurig bij (maar misschien denkt een botanicus daar wel anders over). Verspreid over meerdere percelen zag ik groepen kieviten zitten. Ik moet er dan snel bij zijn, want na een paar dagen is de bodem van zijn bereikbare voedsel ontdaan, je kunt bijna zeggen geplunderd door reigers, kraaien en (mantel)meeuwen, maar ook door spreeuwen en kieviten. En tegenwoordig zie je er ook regelmatig ooievaars neerstrijken. *(foto M.vd Veen)*

Op 6 augustus reed ik 's morgens vroeg naar het perceel van voorheen Bennie de Boer. (A op bijgaand kaartje.) Deels uit nostalgie, deels omdat het een mooi laag gelegen groot perceel is waar je onder alle windomstandigheden gemakkelijk het wilsternet kunt uitleggen. Die nostalgie komt voort uit de vroegere situatie toen Bennie de Boer het perceel in eigendom had en het hooi er nog met paardenkracht vandaan haalde.

Om 6 uur lag het wilsterspul vangklaar en nog voor ik het windscherm overeind had staan, zag ik een paar kieviten in mijn richting vliegen. Ze zagen de lokvogels en draaiden bij. Met een mooie glijvlucht schoven ze laag over het net en omdat ze dicht bij elkaar zaten, kon ik ze even later beide onder het net vandaan halen. De eerste bleek geringd te zijn; *Vogeltrekstation Arnhem Holland, 1328691*. Op dat moment is het een plezierige constatering, want het betekent dat er vermoedelijk een verhaal aan vast zit, waar, wanneer en door wie is hij geringd en onder welke omstandigheden. Je noteert de gegevens en laat de vogel weer vliegen, al of niet met een verse ring. Dat laatste hangt af van de leesbaarheid, soms is een ring al behoorlijk gesleten. Deze vroege uurtjes waren redelijk succesvol. Om 7 uur had ik 6 kieviten geringd. Even luwde de activiteit, maar toen Minko, mijn maat, om kwart voor 8 kwam, haalde ik net de 9^e kievit onder het net vandaan. Vlogen ze aanvankelijk in allerlei richtingen, daarna vlogen ze vooral van oost naar west, af en toe vrij hoog en gericht, wat op zomertrek leek. De vangst eindigde omstreeks 11 uur, kennelijk hield de warmte de kieviten aan de grond, maar toen hadden we 22 kieviten geringd, waar we erg tevreden over waren. (foto M.vd Veen)

Daarvoor had Minko al vastgesteld, dat er waarschijnlijk van echte trek geen sprake was, want toen hij even op verkenning uitging, zag hij dat even verderop tussen de schapen van Nijboer honderden kieviten pleisterden.

Thuisgekomen ging ik al snel even in mijn ringersarchief duiken, want je weet maar nooit, ik zou de met ring gevangen kievit zelf ooit gevangen kunnen hebben. Een jaar geleden overkwam me dat namelijk ook. Op 7 augustus 2003 ving ik op een nabij gelegen perceel (B) 25 kieviten onder dezelfde extreem hoge temperatuur, bijna 35 graden. Toen trokken de kieviten pas om half elf en gingen door tot 4 uur en was er wel sprake van doortrek. Ook toen was de wind Z.O. Het weer werd me bijna noodlottig, ik kreeg last van de warmte en moest een deel van de doortrek aan me voorbij laten gaan, wat me slecht beviel. De laatste kievit die ik toen ving viel in op het net en bleef daar een hele tijd verenpoetsend zitten. Dat was mijn geluk, want ik kwam weer wat bij mijn positieven en haalde het net over. Laat deze laatste kievit ook geringd zijn en wat bleek? Deze vogel had ik zelf in

1991 op 19 juli plm. 800 m. (C) van de huidige vangplaats als volwassen kievit geringd met ringnummer 1183902. Dus minstens 12 jaar oud. Uit de ringgegevens van 1991 blijkt, dat we toen in de Oude Riet 235 kieviten vingen. We ringden de eersten op 9 juli en vingen door tot 21 september.

Nu de vogel van 6 augustus 2004. Opnieuw verbazing, want ook deze vogel bleek ik zelf geringd te hebben en wel op 2 augustus 1995 op het z.g.n. Schuurtjesland (D). Dit perceel ligt op een steenworp afstand van het land waar ik hem nu ving. Geert Eikema en ik waren destijds om 3 uur 's middags ter plekke en vingen door tot half 9 in de avond. We ringden toen ook ruim 20 kieviten, en in de hele zomerperiode, die eindigde op 21 augustus, ongeveer 150 kieviten. De nu opnieuw gevangen vogel was in dat jaar geboren en dus 9 jaar oud.

En een maand later komt er nog een opvallende eigen terugvangst bij. Op 8 september van dit jaar staan we in het beekdal van het Eenerdiep achter Langelo en vangen er 9 kieviten. Ook hiervan blijkt er één geringd te zijn. Een oude man en dat klopt, want na enig snuffelen in het archief komt ook deze ring boven water. Ringnummer 1305715 is aangelegd op 9 maart 1993 bij een na 1e kj. man in het beekdal van de Slokkert onder Westervelde. Mijn dagboek-aantekeningen geven aan, dat ik daar in anderhalve dag 24 kieviten ving. Er was duidelijk sprake van trek, want regelmatig trokken er mooie groepjes in noord-oostelijke richting. Ook hier is de afstand tussen de 1^e en 2^e vangplek niet groot, nl. ongeveer 5 km. En ze liggen beide in hetzelfde stroomgebied, want De Slokkert en het Eenerdiep zijn bovenloopse delen van het Peizerdiep. Over plaatstrouw gesproken.

Westervelde, september 2004.

Arend Veenstra.

